

Els orígens cristians dels europeus

XAVIER FILELLA

ASSAIG

Octavi Fullat, *L'autèntic origen dels europeus. El cristianisme en la formació d'Occident.* PÒRTIC. Barcelona, 2005.

Jacob Taubes, *Teologia política de Pau. Schmitt, Benjamin, Nietzsche, Freud.* Traducció, adaptació i introducció de Jordi Galí i Herrera. PÒRTIC. Barcelona, 2005.

L'editorial Pòrtic publica dins la col·lecció *Visions* dos llibres que aprofundeixen en els orígens cristians del pensament filosòfic i polític europeu. D'una banda, el català Octavi Fullat reflexiona sobre el paper del cristianisme en la formació d'Occident i qüestiona la tesi que redueix les arrels europees a Grècia, Roma i la Il·lustració. D'altra banda, Jordi Galí presenta i tradueix les lliçons sobre *l'Epístola als romans* de Pau de Tars que el rabí Jacob Taubes (1923-1987) va impartir el febrer del 1987, molt poc abans de la seva mort, a la comunitat evangèlica de Heidelberg.

Teologia política de Pau presenta una anàlisi sobre els fonaments polítics d'Occident a partir de la lectura dels textos de Pau de Tars per part d'un autor que, de la mateixa manera que Carl Schmitt, creu que l'ordre polític remet a una instància absoluta que el transcendeix. Taubes recupera la figura de Pau de Tars per al judaisme, a la vegada que destaca el seu paper com a fundador del

WALTER BENJAMIN

cristianisme. La primera part de l'obra subratlla el paper de Pau en qüestionar el caràcter diví de l'Imperi Romà, men-

tre que en les pàgines finals recull les referències dels escrits paulins en els textos de Benjamin, Nietzsche i Freud.

Per la seva banda, Octavi Fullat subratlla a *L'autèntic origen dels europeus* el pòsit del cristianisme en el món occidental i ens alerta sobre el triomf d'una tecnociència que, reduïda a l'estudi dels fenòmens, ha oblidat la preocupació pel sentit de l'existència. En primer lloc, l'autor destaca el significat del cristianisme com a síntesi entre el món hebreu, per un costat, i Grècia i Roma, per

l'altre. De la mateixa manera que Taubes, Fullat remarca el paper de Pau de Tars com a iniciador d'un llarg pelegrinatge que, des de la cultura jueva i des de les cultures hel·lenística i llatina, portarà al capdavant cap a l'humanisme cristià.

L'obra, després de descriure el període de domini cristià, caracteritza el seu esgotament a partir del triomf de la modernitat. Certament, explica l'autor, la modernitat neix del cristianisme, però ben aviat es desprèn de Déu i torna a les ciències i tècniques grecoromanes. El profetisme hebreu perd empena a favor del paganismen imanent de grecs i romans. La raó, explica Fullat, acabarà ben aviat per ocupar el lloc de la divinitat i per allunyar Occident de les seves arrels cristianes. És llavors quan l'home, desproveït de la tradició, se supera només per superar-se. Fullat ressalta finalment la falta de sentit de la postmodernitat i reclama el retorn de la transcendència he-

braica amb què completar la perspicaç intel·ligència dels grecs i la segura eficàcia dels romans.

ASSAIG

Josep Huguet, *Emancipar Catalunya.* ANGLE EDITORIAL. Barcelona, 2004.

Josep Huguet, conseller de Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya, ofereix una anàlisi del present polític del nostre país que parteix del doble canvi de cycle polític que s'ha viscut a Catalunya i Espanya. L'autor subratlla l'oportunitat de replantejar algunes de les regles de joc que es van instaurar ara fa 25 anys, al final del que gràficament descriu com una "Transició de rebaixes". Entre els elements a superar inclou l'espoli fiscal, els dèficits estructurals, la corrupció i l'estancament de les polítiques socials. Huguet alerta davant la riquesa perduda i subratlla que Barcelona ha perdut la carrera davant el *Madrid km. 0* que propugna el jacobinisme.

L'autor, que aposta per una Catalunya constituent que superi les limitacions històriques, adverteix que el mercat ja no és Espanya i emmiralla les seves propostes en les transformacions que han fet del Vènet italià un formiguer d'iniciatives empresarials. Les últimes pàgines són dedicades a valorar les possibilitats d'una nova transició en "una Espanya que potser té la darrera oportunitat de demostrar si realment aposta per la pluralitat". X.F.

Antoni Castells, *Europa és el futur.* EDICIONS 62. Barcelona, 2005.

L'euro representa a la vegada la culminació i l'esgotament del que podríem anomenar la lògica Monnet, segons la qual la integració econòmica havia de conduir de manera inevitable a la integració política. Aquesta és, sintèticament, la idea que presideix la reflexió d'Antoni Castells, actual conseller d'economia i finances de la Generalitat de Catalunya, a *Europa és el futur*. Castells exposa les raons del seu europeisme, tant Europa endins (per preservar i aprofundir el nostre model social) com Europa enllà (necessitem una Europa que pesi al món i s'expressi amb veu pròpia).

L'autor reconeix que Europa no es farà sense els Estats, que fins avui n'han estat la força propulsora. Ha arribat, però, el moment, afirma Castells, d'assumir que la construcció europea és ja alguna cosa més que una qüestió dels Estats. Castells fa una defensa aferrissada del procés de constitució europea i presenta, a manera d'apèndix, un seguit de textos referents a aquest procés, des d'una guia del Tractat constitucional fins al *memorandum lingüístic* presentat pel govern de l'Estat espanyol. X.F.

El dia de la Bèstia

DAVID CAMINADA

NARRATIVA

Franç Bardòu, *La nit fulminada.* Traducció de Manel Zabala. LLIBRES DE L'ÍNDIX. Barcelona, 2005.

"M'han matat la dona... La meua Laura, la pobra, que l'estimava tant. Jo no demano cap mena d'almoïna. Només vull viure prou temps per veure venir la Bèstia sobre aquest cony de món, i veure el món rebotar". Així s'expressa Arnault Danièl, protagonista de *La nit fulminada*, al parlar amb un captaire -que només prova de "fugir del foc"-, després que la vida li hagi canviat tràgicament i radicalment un 13 d'abril del 2033 al tornar a casa seva des de l'Oficina Central d'una empresa mundial de farmàcia on treballa.

Franç Bardòu, nascut a Tolosa de Llenguadoc el 1965, és un dels principals escriptors en llengua occitana. Autor del títol en prosa *D'ara enlà* (1999) i en poesia de

Filh del Cèrc I Naissença (1995), *Cant del Cèrc i Musicalas* (1996) i *La Crida* (2003), compon amb *La nit fulminada* una novella que fuig del realisme i del relat autèntic i veraç i se submergeix en l'abisme de la desesperació, la bogeria, la fúria i els somnis.

L'edició catalana del llibre de Franç Bardòu s'obre amb un detall de la pintura *El triomf de la mort* del pintor renaixentista del segle XVI Brueghel, una tria clarament en sintonia amb el fil argumental del llibre. *La nit fulminada* narra una història fàcil i difícil alhora. Arnault Danièl veu com el món se li ensorra quan, al tornar a casa seva, descobreix el cadàver esquarterat de la seva dona, Laura. A partir d'aquí començarà un llarg periple en busca del Gran Captaire, de la Bèstia -encarnació del Mal i responsable de la mort de la seva esposa-, de la Beatritz, de qui s'enamora fulminantment i amb qui engendra un fill en una nit de passió i entrega veritable. En aquest camí cap a l'espai desconegut, cap a l'infinit, Arnault Danièl és testimoni de l'ofensiva dels "quatre guerrers del caos" per saquejar tota la República Liberal dels Estats Unificats del Món, per destruir la humanitat.

Franç Bardòu escriu un llibre ràpid i amb ritme, que compagina de forma més o menys eficaç diàlegs i narració i que incorpora referències a Dante Alighieri i constants citacions bíbliques, que obren capítols i subcapítols. *La nit fulminada* és un bon assaig narratiu, un treball que dona musculatura literària. Però allà on sorprèn i desconcerta més és en la mateixa història que explica. Una història que tant pot interessar i encuriosir des de la primera línia, com a l'inrevés. Si es dona la primera opció, el lector anirà llegint i avançant en l'entrellat d'aquest dia de la Bèstia. Per contra, si es produeix la segona opció, el lector només desitjarà ser transportat galàcticament a l'última pàgina. En un moment del llibre, algú interpel·la Arnault Danièl: "I si ho has somiat tot, l'hospital sobre la muntanya, la nativitat, la Bèstia, la mort de la Laura, assassinada per les teves pròpies mans? Has somiat que et mataves a tu mateix com a venjança". En aquest cas, el lector es pregunta què podria fer per despertar sobtadament del somni, sense necessitat d'acabar-lo.